

צירוף אכילות ושתיות לברכה, תענית וליל סדר

כריתות יג, א

שתה וחזר ושתה אם יש מתחלת שתיה ראשונה ועד סוף שתיה אחרונה כדי אכילת פרס מצטרפין.

תוספתא תרומות פ"ז ה"ג

שתה חזר ושתה חזר ושתה אם יש מתחלת שתיה ראשונה עד סוף שתיה אחרונה כדי שתית רביעית מצטרפין.

רמב"ם הל' תרומות פ"י ה"ג

שתה וחזר ושתה, אם יש מתחלת ... שתיה ראשונה עד סוף שתיה אחרונה כדי שתית רביעית הרי אלו מצטרפין.

השגת הראב"ד שם

אמת הוא שכן מצא בתוספתא, אבל במסכת כריתות ... נראה שאף לשתיה בעינן כדי אכילת פרס.

שוע"ר סי' תעב

כ צריך ליזהר לכתחלה לשתות רוב הרביעית בבת אחת דהיינו שישתה אותו בשתיה אחת ולא יפסיקנו לשתות שתיות ... ובדיעבד אפילו הפסיק כמה פעמים באמצע יצא. והוא שלא ישהה מתחלת השתיה עד סופה יותר מכדי אכילת פרס ויש אומרים שצריך שלא ישהה מתחלת שתיה ראשונה עד סוף שתיה אחרונה יותר מכדי שתית רביעית (עיין סי' תרי"ב) ויש לחוש לדבריהם.

שוע"ר סי' תריב

טו שתיות מצטרפות זו עם זו, כגון ששתה מעט והפסיק מעט וחזר ושתה מעט ובין שתיהן יש כמלא לוגמיו חייב. במה דברים אמורים כשלא ישהה מתחלת שתיה ראשונה עד סוף שתיה אחרונה יותר מכדי שתית רביעית הלוג, אבל אם ישהה יותר מכדי שתית רביעית אין מצטרפין. ויש אומרים שלעולם הן מצטרפין אלא אם כן ישהה מתחלת שתיה ראשונה עד סוף שתיה אחרונה יותר מכדי אכילת פרס כמו בצירוף שתי אכילות. ולענין הלכה יש להחמיר לכתחלה ולפסוק כסברא האחרונה.

לוח ברכת הנהנין פ"ב

ז שיעור צירוף שתיה יש אומרים שהוא בכדי שיעור שתית רביעית, ואם שתה כחצי רביעית בחפזון שלא כדרך שתית רוב בני אדם, ושהה מעט וחזר ושתה, אם יש מתחלת שתיה ראשונה עד סוף שתיה אחרונה כדי שתית רביעית של שאר כל אדם מצטרפין זה עם זה (והוא הדין אם לא הפסיק בינתיים אלא ששהה בשתייתו כל כך). ויש אומרים ששיעור צירוף השתיות רביעית בכדי אכילת פרס כמו צירוף אכילות. וספק ברכות להקל.

סדר ברכות הנהנין פ"ח

(א) ואין שתיה פחותה מרביעית הלוג ... ויש מסתפקים בברכה אחרונה של יין אם מברכים אותה על כזית. וטוב ליזהר שלא לשתות אלא פחות מכזית או רביעית.

(ו) שיעור צירוף שתיה יש אומרים שהוא בכדי שיעור שתית רביעית, ואם שתה כחצי רביעית בחפזון שלא כדרך שתית רוב בני אדם ושהה מעט וחזר ושתה, אם יש מתחלת שתיה ראשונה עד סוף שתיה אחרונה כדי שתית רביעית של שאר כל אדם [מצטרפין זה עם זה יותר מכך] אין מצטרפין זה עם זה (והוא הדין אם לא הפסיק בינתיים אלא ששהה בשתייתו כל כך). ויש אומרים ששיעור צירוף השתיות רביעית בכדי אכילת פרס כמו צירוף אכילה, וכן עיקר. לפיכך יש לברך ברכה אחרונה על קאוויי וטיי"א חמין אעפ"י ששותהו מעט מעט אם לא ישהה יותר מכדי אכילת פרס.

שארית יהודה או"ח סי' טו

ועל דבר אשר נסתפקת בענין שתיית טי"א או קאווי חמין, אם מצטרפין לקולא בכדי שתית רביעית בינונית או בכדי אכילת פרס, לפי שמצאת בברכת הנהנין של רבינו אחמ"ר ז"ל (בפרק ח' הלכה ו') שהעיקר אם לא ישהה בכדי אכילת פרס מצטרפין. דע לך אהובי כי בפירוש שמיע ליה מיניה דמר אחאי ז"ל, שכתב כן לפי שלא סמך על מ"ש המ"א (סי' ר"י סק"א), דצירוף דלענין ברכה תליא בפלוגתא דהרמב"ם והראב"ד שבטוש"ע הלכות יו"כ. אלא אפילו להרמב"ם דסבירא ליה דאם ישהה יותר מכדי שתית רביעית אינו מצטרף, היינו דוקא ביום כיפור ששיעורו מלא לוגמא, שהוא פחות מרביעית. אבל בברכה אחרונה ששיעורה ברביעית, אין סברא כל כך לשער שתית רביעית שבמהרה בכדי שתית רביעית בשתייה בינונית.

משנה ברורה סי' רי ס"ק א

והנה לענין שתיית טה"ע וקאפ"ע שהדרך לשתותו כשהוא חם, וקשה לשתותו בלא הפסק כדרך שאר משקין כי אם מעט מעט, יש מחלוקת רבה בין הפוסקים ... מצדדים שלא לברך ... וכן הוא מנהג העולם.